GAZETA KRAKOWSKA

Nro 101.

z KRAKOWA dnia 18 GRUDNIA 1825 roku w NIEDZIELĘ..

— *Z Krakowa.* —

Na Czwartem Posiedzeniu Seymu Rzeczy pospolitey Krakowskiey dnia 9 Grudnia 1825 r.

Sekretarz Seymowy czytał Projekt do ustawy Górniczey przez Rządzący Senat inicyowany, którego udział do Kommissyi Prawodawczey dla wspólney rozwagi z Kommissyią Skarbową postanowiony.

Reprezentant Hr: Arthur Potocki w przymowieniu się do powyższego Projektu złożył na piśmie uwagi wyrażaiąc: iż naychętniey popierałby każdy projekt ku powiększeniu źródeł finansowych których światła administracya dotąd zawsze korzystnie używać umiała, życząc zamiast ściśnienia iey postawić ią w tym stanie iżby swe widoki melioracyi i upiększeń iescze rozprzestrzeniać mogła, zwłaszcza że ich trafności przeszłość dostateczną daie nam porękę; przedstawił daley Mowca iż ieżeli podnosi głos przeciwiący się nieiakiey części Projektu Izbie przedstawionego, to iedynie aby zwrócić iey uwagę nato, iż nim zasada własności ten węgielny kamień społeczeństw naruszona iest widocznie. — Redakcya projektu dobrze to czuła powtarzaiąc starannie te słowa *"za zezwoleniem Właściciela,,* lecz wyrazy te są tylko czczą formułą, są przyznaniem zasady którą tenże Projekt sam nadweręża, cóż bowiem znaczy tam wola Właściciela, gdzie Władza od niey wyższa ostatecznie o iego własności stanowi? zastanawiał się następnie Mowca iaki iest powód takowego rzeczy układu? może chęć obudzenia przemysłu? Lenistwo i niewiadomość usypia wprawdzie czasami w ludziach ów popęd, który ich do pomnażania dobrego bytu prowadzi, lecz przebiegniymy nasze okolice, a uyrzemy wszędzie dymiące huty, pokopaną ziemię, tysiące rąk wytworom kopalń zaiętych — wszędzie spostrzeżmy ślady usiłowań choć bezowocowych— Na iakieyże zasadzie oprzeć można zaprowadzenie takowey Ustawy? czy na powadze praw Rząd nasz poprzedzaiących? ieżeli nawet podobne kiedyś istniały, zniosła ie Uchwała Nayiaśnieyszego Króla Saskiego — Czyli może nastey zasadzie, że Rząd ma prawo do wszelkich własności, gdzie idzie o dobro po:

wszechne? Ale ieżeli zasada ta dałaby się tak daleko rozciągnąć, dla czego zatrzymałyby się na płodach podziemnych, i Właściciel niemiałby bydź przymuszonym do przyięcia w mieysce zwyczaynego mu gospodarowania, innego, któryby lepszym sądzono, lub wrazie przeciwienia się do ustąpienia swey własności za poprzedniczem wynagrodzeniem, temu, którytby takowy sposób zaprowadzić podeymował się — w istocie sprawiedliwość zasady tey Mowca przyznał tam gdzie korzyść iest widoczną i powszechną iako to: w kopaniu Kanałów zakładaniu dróg publicznych i t. d. gdzie ta powszechność wszystkich ludzi i wszelkie czasy obeymuie: tu zaś dopuściwszy nawet, że wskazane prawidła miałyby nieiaką korzyść chwilową co iest wątpliwe, nie sąż one szkodliwe i niszczące na przyszłość,,? Silenie bowiem bez granie tey gałęzi przemysłu wystawia nas nato, iż i sami znaydziemy się często zarzuceni płodem bezcennym, i potomkom naszym niezostawiemy iak tylko ślady naszey bezbaczney nadal chciwości.—

Izba Prawodawcza powyższe uwagi JW. Reprezentanta Hr. Potockiego postanowiła przesłać Kommissyi Prawodawczey do rozwagi wspólnie z Kommissyią Skarbową przy deliberowaniu Projektu Ustawy górniczey

Reprezentant Czerniński Delegowany Sędzia Pokoju z powodu postanowienia w Art: 115. Ustawy Projektowaney, iż spory górnicze wyięte są z pod poiednania w Sądach Pokoju, i takowe po. wierzone zostaią Nadzorowi Górniczemu, znaydował Proiekt przeciwny Art: 14 Konstytucyi którego atrybucyą iednania wyłącznie Sądom Pokoju powierza, a tak z tey zasady wnosił niemożność deliberowania nad Projektem iako przeciwnym Konstytucyi Krajowey.

Marszałek Seymu obiaśniaiąc Projekt oznaymił iż projektowane w interessach gorniczych traktowanie zgody w Nadzorze iako Sądzie polubownym Konstytucyinie dopuszczalnym nieubliża w prowadzeniu Projektu któren z porządku ulega wprzód opinii Kommissyi Seymowey, i tey przed deliberacyą projektu oczekiwanie doradzał, tym więcey że Rząd i Instytuta wchodząc do interessów Gorniczych z prawa obowiązuiącego są wyięci z pod ugody w Sądzie Pokoju.

Reprezentant Lipczyński Delegowany Sędzia Pokoju wywodząc iawny nakaz prawa izby wszelkie Sprawy między stronami komplanować zdolnemi bez różnicy ich natury przechodziły drogą poiednawczą przez Sąd Pokoju, na tey konieczności ustawodawczey gruntował różnicę względnie Sądów Polubownych, które iedynie od wyboru stron w poddaniu się onymże zależą, przeyście zaś drogi poiednawczey przez Sąd Pokoju wynika z przepisu prawa niedopuszczaiącego wprzód Sprawy do Trybunału, a tak postanowienie projektem, izby zgoda tentowana była w Nadzorze z pominięniem Sądu Pokoju upatruiąc Mowca przeciwne Konstytucyi, wnosił niemożność przyięcia do rozwagi projektu.

Marszałek Seymu uważaiąc wszelkie wniesienia nad Proiektem do ustawy Górniczey za zawczesne, zostawiał ten zgłębieniu w przód przez Kommissye Seymowe, którym udział postanowiony, dodaiąc, że potrzeba znawców w decyzyi sporów górniczych nastręcza dogodność użycia zgody przed nadzorem, co na-

wet w dotąd obowiązuiącey ustawie Maxymiliańskiey poparcie znayduie.

Reprezentant Lipczyński przecząc mocy obowiązywania powołaney ustawie Maxymiliańskiey odwołał się do zasad w tey mierze w głosie Reprezentanta Hr. Potockiego przytoczonych, w oceniemiu zaś dogodności dla stron w poiednaniu uważał tę mocniey popartą w Sądach Pokoiu iako bliższych mieysca kopalń, a przeto ułatwiaiących użycie w razie potrzeby biegłych, ktorych nadzór w Krakowie urzęduiący, niemaiąc przy sobie, dopiero z kopalń sprowadzałby.

Delegowany Senator Radwański w poparciu Proiektu dowodził, iż i Nayiaśnieyszy Król Saski, iako Xiążę Warszawski posiadaiąc ten Kray, utrzymał w materyi górnictwa ustawę Maxymiliańską i nieznayduie w zbiorze Praw Króla Jmci Saskiego żadnego odwołania teyże ustawy.

Reprezentant Lipczyński zastrzegł produkcyią Dekretu Króla Jmci Saskiego ustawę Maxymiliańską uchylaiącego, a następnie:

Reprezentant Assessor Seymu Soczyński popieraiąc sprzeciwienie się proiektu Art: 14 Konstytucyi radził oczekiwanie Opinii Kommissyi Seymowey, którey w tym zamiarze udział Proiektu postanowiony.

Reprezentant Bugayski maiąc podane sobie od Gminy Krzeszowickiey uwagi do Proiektu ustawy górniczey, iako Reprezentant tey Gminy odczytał te uwagi, ktore Izba Prawodawcza postanowiła przesłać Kommissyom Seymowym maiącym rozwagę Proiektu do ustawy górniczey poleconą.

W dalszym postępie działań Seymowych, Sekretarz Seymu czytał nadeszłe od Senatu Projekta:

1) Proiekt do ustawy umarzaiącey należytości Skarbowe, które w ciągu roku finansowego $18\frac{14}{15}$ wypłynąć niemogły.

2) Proiekt do ustawy przeznaczaiącey dla Kapituły Katedralney Krakowskiey z Skarbu publicznego tytułem Kompetencyi na wynadgrodzenie ludzi dzwoniących w Dzwon Zygmunta i utrzymywanie Lampy pod Krucyfixem w Kościele Katedralnym Krakowskim palącey się Złp. 121 gr. 12 tudzież tytułem czynszu z Młyna Bularni w wsi narodowey Węgrzce znayduiącego się Złp. 140, a tytułem wynadgrodzenia za wikle w wsi narodowey Wyciąże będące, a na obronę brzegów obracane Złp. 96 gr. 20.

Proiekta te iako w materyi Budżetu postanowiono przesłać do opinii Kommissyi Skarbowey.

Czytane następnie zostały petycye:

Reprezentant Assessor Seymu Soczyński złożył prośbę Pana Cennera wysłużonego Fizyka o dodatek Złp. 1200 do emerytury.

Reprezentant Lipczyński Delegowany Sędzia Pokoiu złożył prośbę Dzieci zmarłego Pisarza Sądu Pokoiu Floryana Kosiewicza o wyznaczenie pensyi dla tychże Sierót.

Reprezentant Matakiewicz złożył prośbę Pana Piotra Fiałkowskiego, Dozorcy Domów Akademickich o powiększenie pensyi.

Reprezentant Czerniński Delegowany Sędzia Pokoiu złożył prośbę Instytutów maiących zaległe prowizyie od Komitetu Starozakonnych w zamiarze przyśpieszenia satysfakcyi.

Reprezentant Chwalibogowski złożył prośbę Pani Marcyanny Dobrzańskiey wdowy po zmarłym Urzędniku tego Kraiu ś. p. Janie Dobrzańskim o wyznaczenie pensyi wdowiey z powodu doletnich zasług męża.

Piotr Załuski były Woźny Miasta Krakowa, złożył prośbę o emeryturę.

Prośby powyższe Izba Prawodawcza postanowiła przesłać Rządzącemu Senatowi, a nakoniec:

Reprezentant Konopka Tadeusz z uwagi, iż w Królestwie Polskim mocą uchwały Seymowey, a następnie Dekretu Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Krola Polskiego dtto $\frac{1}{13}$ Czerwca r. b. 1825 zaprowadzone iest w tymże Państwie Systema kredytowe Ziemskie, nadaiące bieg przymuszony listom zastawnym i upoważniaiące Właścicieli Ziemskich do spłacenia temiż biletami wszelkich Summ na Dobrach tego Państwa, po epokę pewną i oznaczoną prawnie zahipotekowanych, nieczyniąc różnicy między Wierzycielami Krajowemi lub zagranicznemi, gdy w skutku tey ustawy Obywatele tuteysi, lub Instytuta maiące wierzytelności swe na Dobrach Królestwa Polskiego zabezpieczone, znaglonemi bydź mogą do odebrania kapitałów swych listami zastawnemi, które tylko po $\frac{4}{100}$ od kapitału, aż do chwili zamienienia ich na brzęczącą monetę przez wyciągnienie losowe przynosić będą, gdy w takim położeniu rzeczy byłoby stratą ogólną Kraiu, ieżeli Instytuta lub Obywatele Królestwa Polskiego maiący w Kraiu tuteyszym hipotekowane kapitały takowe w monecie poszukiwać byli upoważnieni, a Instytuta nasze lub Obywatele tuteysi byli zmuszonemi listy zastawne, które kursu wyrównywaiącego brzęczącey monecie mieć niemogą brać za summy, które w monecie nie zaś papierach wypożyczali, gdy Art: 11 Kodexu Cywilnego iawnie stanowi, iż Cudzoziemcy takichże samych praw Cywilnych używać będą w Kraiu naszym iakie są lub będą dozwolone nam zagranicą, gdy w duchu tego Artykułu Nayiaśnieyszy Krol Saski, iako Xiążę Warszawski Dekretem dtto 1go Marca 1811 r. rozporządził, aby w przysądzeniu summ pieniężnych Obywatelom Berła Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi, którzy stosownie do istnących w Kraiu tamteyszym ustaw wierzytelności Obywatelom Xięstwa Warszawskiego przypadaiące biletami bankowemi wypłacali i wypłacaią, ścisła wzaiemność względem tychże Obywateli zachowana była, gdy ten sam iest teraz względem Krolestwa Polskiego przypadek, radził Mowca ażeby podobnież postanowić prawo ktoreby wzaiemność tę upoważniło, dla czego żądał wezwania Senatu o inicyowanie stosownego proiektu.

Reprezentant Lipczyński przymawiaiąc się żądał przedstawienia Izbie Prawodawczey uchwały Seymu Krolestwa Polskiego Systema kredytowe stanowiącey dla przekonania, czy zostały podciągnięte kapitały przez Instytuta tuteysze w Krolestwie Polskim posiadane, których całość zasłoniona Traktatem przez szczególne prawa Kraiu Mocarstwa kontraktuiącego naruszane bydź niemogą.

Izba Prawodawcza wniosek Reprezentanta Konopki wraz z przymowieniem się Reprezentanta Lipczynskiego Senatowi Rządzącemu przesłać postanowiła, a Marszałek Seymu solwował Ses-

syią do dnia następnego dziesiątego Grudnia r. b. na godzinę 10 rano.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Petersburga d. 9 Listopada d. K.
(z Kuryiera Litewskiego.)

Gazeta Petersburgska donosi z Taganrogu pod dniem 22 Października:

" Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość wyiechał dnia 20 b. m. do Krymu, zkąd powróci do Taganrogu dnia 5 Listopada.„

" Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość bawi tu w naypożądanszym stanie zdrowia.„

Gazeta Journal de S. Petersbourg zawiera z Petersburga pod dniem 6 Listopada:

Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość, Matka, powróciła onegday do tuteyszey stolicy. Powrót N. Pani kilku dniami poprzedzili JJ. CC. MM. Wielki Xiążę Mikołay i Wielka Xiężna Alexandra, oraz J. C. M. Wielka Xiężna Helena.

Na przełożenie Ministra skarbu, Cesarz Jegomość raczył zezwolić na ustanowienie Komitetu, dla obmyślenia srodków poprawienia stanu miast. Komitet ten składaią: PP. Dubieński, Radca tayny, Senator i Dyrektor departamentu podatków, Czuykiewicz Jenerał-Major orszaku J. C. M. i Michayłow rzeczywisty Radca Stanu, Dyrektor Kancellaryi Ministra spraw wewnętrznych. Prezyduie w tym Komitecie JW. Dubieński. Posiedzenia rozpoczęły się dnia 8 Września.

Podług doniesienia listowego pod dniem 16 Czerwca, Radca Stanu Langsdorff, Konsul Jeneralny Rossyyski w Rio-Janeiro, gotował się do odbycia podróży w prowincyiach St. Paul, Goyaz, Matto-Grosso i t. d., w którey do dwoch lat zabawi. W ostatniey podróży znalazł on roślinę, w kraiu Kainka nazywaną, iest skutecznem lekarstwem na puchlinę wodną. Posłał probki tey rośliny do Berlina, Petersburga i do Anglii, dla robienia z nią doświadczeń w szpitalach.

Dnia 8 b. m. w uroczystość Imienin J. C. M. Wielkiego Xiążęcia Michała N. Cesarzowa Jeymość, Matka, raczyła przyymować powinszowanie w pałacu zimowym; J. C. M. Wielka Xiężna Jeymość Helena, również przyymowała powinszowania w nowym swym pałacu. Wieczorem miasto było oświecone.

J. K. M. Xiążę Alexander Wirtembergski, naczelnie zarządzaiący korpusem dróg kommunikacyy, powrócił z podróży swoiey, w celu odbycia inspekcyi przedsiębraney.

Pułkownik Filipow mianowany Vice-Gubernatorem Witebskim, na mieyscu Radcy Stanu Moguczego, który stósownie do swey prośby otrzymał uwolnienie.

Budownictwo morskie znacznie postępuie w Finlandyi: dziesięć okrętów, bardzo dobrze budowanych, tego lata wysłano do Lubeki, i spodziewać się należy, że niedługo Finlandczycy przestaną zupełnie używać dawnieyszych swych statków, niepomostowanych i niezmiernie w żegludze niebezpiecznych.

Dnia 16 Października panował w Moskwie wielki wicher, ktory w rożnych mieyscach miasta szkody porobił, z kilku domów pozrywał dachy, a na 6 cerkwiach i rożnych innych budowlach

pozrywał i pozdzierał z dachów arkusze blachy żelazney.

Z Paryża d. 2 Grudnia.

Baron Werther, nadzwyczayny Poseł Pruski, przedonegday oddał Królowi na osobnem posłuchaniu list od swoiego Monarchy, donoszący J. K. Mci o szczęśliwem rozwiązaniu Xiężny Wilhelmowey Pruskiey córką.

Dnia 28 Listopada o godzinie 3½ z południa umarł tu znakomity nasz wspołobywatel i naywiększy mówca w izbie Deputowanych, Jenerał porucznik Maxymilian Sebastian Hr. Foy. Urodził on się dnia 3 Lutego 1775 r. w Ham. Niemiał ieszcze 15 lat, gdy wszedł do szkoły artyleryi w la Fere, dnia 1go Marca 1792 został podporucznikiem w 3ciem pułku artyleryi pieszey, a w 6 miesięcy porucznikiem i odbył kampaniią w woysku północnem pod Dumouriez. W rok potem został kapitanem w artyleryi konney i służył z odznaczaniem się pod Dampierre, Custines, Houchard, Jourdan i Pichegru. W Czerwcu 1794 otwarty ten młodzieniec był uwięziony i miał iuż bydź przed rewolucyyny trybunał stawiony, gdy nadszedł dzień 9 termidora, który położył koniec rządowi strachu i Kapitana Foy uwolnił. W następnym roku odbył kampaniią w woysku Renu i Mozeli i odznaczył się szczególniey przy mostowym szańcu pod Huningą i Dziesheim. Na końcu r. 1798 znaydował się iako naczelnik szwadronu w Szwaycaryi, służył w roku następnym pod Masseną, i udał się iako Jenerał adiutant do woyska Włoskiego, gdzie także odznaczył się; a mianowicie pod Pettą w Tyrolu, i otrzymał stopień pułkownika. W roku 1806 dowodził artyleryią w Fryolu, a w następnym poprowadził do Turcyi 1200 kanonierów, których Napoleon Sułtanowi posłał; służył przy Tureckiey dywizyi, która broniła Dardanellów. Na końcu tegóż roku widziano go na drugim końcu Europy, to iest w Portugalii. Dnia 3go Listopada 1808 został Jenerałem brygady, a dnia 29 Października 1810 Jenerałem dywizyi; r. 1812 w Lipcu zasłaniał ustęp woyska Francuzkiego po przegraney bitwie pod Salamanką. W tymże roku dnia 29go Października uskutecznił przeprawę przez rzekę Duero pod Tordesillas. Nawet po bitwie pod Vittoria na czele 20,000 ludzi wielkie uskutecznił czyny. Dopiero w roku 1814 po cięzkiey ranie opuścił bóy. Pod Waterloo był także raniony i to była piąta iego rana. W roku 1819 mianowany był inspektorem piechoty. Wiadomo, iż w roku zeszłym obrany był razem z 3ch departamentów deputowanym. Jego mężne i mocne mowy ściągnęły nieraz podziwienie Francyi. Chorobą, pod którą uległ, było zwiększenie się sercaiego, ktore dopiero na 8 dni przed śmiercią stało się niebezpiecznem. Zostawił wdowę i 5 niedoletnich dzieci. — Pogrzeb zwłok Jenerała Foy odbył się dnia 30 Listopada. Zaraz z rana ulice prowadzące do iego mieszkania były ludem zapełnione, a dom obłężony, lecz w ogromney tey massie ludu naywiększa panowała cisza. Karawan nie mógł nawet pod dom podiechać. O godzinie 1 z południa zwłoki wyniesione z domu zostały. Natychmiast rzucili się młodzieńcy (byli to studenci w liczbie przeszło 2000) i krzyczeli: " nam go nieść należy. " Ośmiu z nich uchwycili

trumnę (była ołowiana) i wzięli na ramiona. W kwadrans po pierwszey ruszył orszak. Przodem i po bokach szły gwardyie narodowe i woyska liniiowe, i przeszło 10,000 ludzi było zgromadzonych. PP. Perier, Mechin, Jenerał Miollis i Xżę Choiseul nieśli końce całonu. Widzieć można było ludzi wszystkich stanów, stronnictw i stopniów razem idących, a nakońcu Marszałka Oudinot w mundurze, Marszałka Marmont w czarnych sukniach, Jenerałów Damas, Sebastianiego, Excelmana, Pully, wielu professorów i uczonych, mnostwo kobiet wyższego stanu i dziewcząt z krepą na rękach. O godzinie 2giey z południa przybył orszak do Kościoła Nayświętszey Panny Loretańskiey. Tu znaydowało się już do 6000 ludzi, tak iż większa część z idących za trumną pozostać musiała przed Kościołem. Trudno tu opisać wzruszenia zgromadzenia na widok dzieci Foya. Obu starszych synów (z których naystarszy ma lat 12) prowadził P. Perier za ręce za trumną, a trzeciego 4roletniego niesiono. O trzech kwadransach na 4tą ukończyło się nabożeństwo. Oprócz karawanu i 4 żałobnych powozów, iechało na cmentarz Oycow Lachaise przez 200 innych, którym przodkowali Xżę Orleanu, Minister woienny, wielu Parów, Deputowanych, zagranicznych Posłów. Mimo deszczu szli wszyscy ludzie z odkrytemi głowami, i chociaż na Bulewardzie zebrało się do 100,000 ludzi, nie zaszła iednak żadna zdrożność lub nieprzyzwoitość. Gdy zwłoki przywieziono na cmentarz, była iuż noc, którą pochodnie roziaśniały. Nad grobem miano kilka mów, a naypierwszą P. Kaźmiera Perier, który gdy wyrzekł słowa: "Francyia przyswoi dzieci swoiego obrońcy, " słyszeć się dały tysiączne głosy: tak iest, tak iest Francyia ie przyswoi." Drugą mowę miał w imieniu woyska Jenerał Miollis, a trzecią Baron Mechin w imieniu departamentu, którego Foy był reprezentantem. Łzy przytłumiły głos iego, gdy wyrzekł słowa: "Żegnam Cię Jenerale! 20 lat zaszczycałeś mnie twoią przyiaźnią, i przez resztę życia będę Cię opłakiwał. Ostatnią mowę miał P. Ternaux. Chcieli ieszcze mówić P. Beniamin Constant, Jenerałowie Sebastiani i Ladbey de Pompieres, ale nie mogli się przecisnąć do grobu. Mowy ich ogłoszone są w Gazetach. P. Viennet odczytał Dityramb, który wielkie uczynił wrażenie. Poetowa Delfina Gay napisała także wiersz żałobny. Dopiero o godzinie 8mey w wieczór rozeszło się zgromadzenie. Jenerał Foy leży obok Kamila Jordan. W części miasta, w którey mieszkał, wiele sklepów było pozamykanych, a ieden z składow nawet żałobą okryty. Oddawna śmierć w wszystkich klassach ludu niezrządziła tak wielkiego żalu, iak tego Jenerała. Wszyscy ubiegaią się teraz w uwiecznieniu iego pamięci. Rzeźbiarz Bra zrobił gipsowy odcisk twarzy, który posłuży za wzór do pomnika, który wystawiony mu bydź ma. Otworzono iuż składkę na zrobienie dzieciom iego podarku i wystawienie mu pomnika. P. Lafitte podpisał 50,000 Fr. Ben. Delessert 10,000, Jonas Hagermann 10,000, Fuld Oppenheim 1000, Alex: Lameth 1000, Kaź. Perrier 20,000, Ternaux 3000, Redaktorowie Dziennika Konstytucyionisty 1500, Jenerał Alix 500 Fr. i t. m. Do dnia wczorayszego w wieczór, nie spełna w

24 godzinach zebrano 127,657¾ Fr. Wielu uczonych postanowili wydać w 2ch częściach mowy Foya z opisem iego życia i wizerunkiem; pieniądze z ich sprzedaży przeznaczyli dla pozostałych po nim dzieci.

Dziennik Paryzki umieścił list z Wiednia zawieraiący doniesienie, że Poseł Angielski, P. Wellesley, codziennie wysela pisma do Korfu i na Sródziemne morze.

Baron Dupin otwieraiąc dnia 29go Listopada kurs nauk dla rzemieslników, wyliczył pożytki jeometryi w zawodzie rzemieślniczem.

Nadworny Angielski Malarz Lawrence ukończył przeznaczone dla Króla Angielskiego wizerunki Króla naszego i Delfina, które wystawione teraz są na widok publiczny w pawilonie Marsan.

Dnia 24 Listopada w departamencie Ain morderca został na całe zycie na galerowe roboty skazany; lecz to było osobliwością, że w sprawie iego świadectwo dwóch głucho-niemych, których znaki musiałyby bydź sądowi tłómuczone, było stanowczem.

Z Madrytu d. 23 Listopada.

Wczoray wiechał Król z całym Dworem do stolicy i był nayżywszemi okrzykami radości przyięty.

Na posiedzeniu Junty doradczey d. 18 b. m. mowiono żywo o uchyleniu systematu oczyszczenia. Był Arcybiskup Mexykański, światły i umiarkowany Mąż, wyraził między innemi: " Doświadczenie, które nabyłem w obu światach, podaie mi smutne przepowiedzenie, że moia oyczyzna postępuiąc drogą, którą teraz obrała, wkrótce zniknie z rzędu narodów. Zdaie się, iż wszystkie systematy, które po rewolucyi 1808 obrano, bardziey dążą do uwiecznienia rewolucyi, niżeli zamknięcia iey otchłani, a chociażby nawet zamkniętą została, tedy nic bardziey nie posłuży do iey otworzenia iak ustanowione oczyszczenie. Jeżeli nas teraz ogień buntu nie pozera, tedy przypisać to iedynie należy licznem cierpieniom, na które lud Hiszpański iest wystawiony. Żądam, aby skoro Dwor do Madrytu powróci, J. K. M. był proszony o uchylenie nakazanego oczyszczenia." Jakoż uchwalono w tey mierze prośbę, którą Prezes Junty, Jenerał Castannos złozyć ma Królowi.

Zdaie się zachodzić plan zupełnego zniesienia kosztowney, a w teraźnieyszym czasie wcale nieużyteczney rady Jndyyskiey.

Xżę Jnfantado iest ciągle z wielkim szacunkiem dla P. Zea Bermudes, i odwiedzaią się nawzaiem. Z ustanowień za ostatniego nic dotąd niezmieniono i nawet ani iednego urzędnika nie oddalono.

Xżę Jnfantado ofiarował J. K. Mci na dowód swey przychylności całoroczny swóy dochód, w kwocie 4 mill. realow. Arcybiskup Toledu i Oyciec Cirillo idąc za iego przykładem złożyli do skarbu J. K. Mci 25 mill. realów.

W Brihuega odkryć miano nowe rozgałęzienie spisku Bessieresa.

Jenerał major Chaperon, były prezes woyskowey kommissyi w Madrycie, umrzeć miał w Kaceres (Estramadurze) iak się domyślaią z otrucia. Władza tameczna rozkazała ciało iego przeyrzeć.

DODATEK
DO № 101.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 18 GRUDNIA 1825 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Lizbony d. 17 Listopada.

Onegday uznał Krol niepodległość Brazylii przez zatwierdzenie zawartey w dniu 29 Sierpnia w Rio-Janeiro ugody. Pułkownik Perestr odpłynął natychmiast z tem zatwierdzeniem do Brazylii. Cztery wyroki Krolewskie wydane zostały potem zatwierdzeniu; pierwszy opiewa, iż J. K. M. chcąc zapewnić dobro pobratyńskich narodów berłu iego powierzonych, zawarł traktakt zapewniający ich przyszłe losy; drugi, że porty Portugalskie otwarte odtąd są dla Brazyliyskich okrętow; trzeci, że cło od Brazyliyskich ustanowione iest na 15 od sta; czwarty nakoniec nakazuie Juncie handlowey, aby osoby maiące pretensyie do Brazylii, one podały, i że osoby posiadaiące w Brazylii dożywotnie urzędy ktore przez rewolucyią utraciły, będą wynagrodzone.

Z Rzymu d. 24 Listopada.

Oyciec S. rozkazał w tych dniach swoie przedpokoie otworzyć, co okazuie, że iuż iest tyle zdrowy, iż przyiąć może oddaiące mu uszanowanie osoby.

Wyznaczona kommissyia dla sądzenia uwięzionych Karbonarow, wydała iuż wyrok. Angelo Targhini i Leonida Montarani skazanemi są na śmierć. Luidi Spadoni i Pompeo Garofalini na całe życie, a Ludovico Gasperoni i Sebastiano Ricci na 10letnie galerowe roboty. Dnia 23 dway pierwsi zostali na placu del Popolo przez guilotynę straconemi.

Znany Bergami zostaie w niebezpieczeństwie utracenia całego znacznego swoiego maiątku. Wychowaniec zmarłey Królowey Angielskiey William Austin, bawiący od kilku tygodni w Pesaro i wspierany przez możnieyszych mieszkańcow, ktorzy Bergamiego niecierpią, rości do niego prawo, na mocy testamentu Królowey, w ktorym orzec miała, iż posiadane przez Bergamiego dobra nie są iego własnością, ale tylko na czas do używania mu oddane.

Przy zaczynaiącey się prenumeracie na Gazetę Krakowską od Nowego Roku 1826, która od tegoż roku zacznie nowym drukiem wychodzić, uprasza iey Redakcyia Łaskawych Czytelników o śpieszne się zgłaszanie.

Teatr Narodowy.

Dziś w Niedzielę d. 18 daną będzie łącznie z JPP. Skibińskiemi nowa Melo-Drama w 3 aktach, z francuzkiego przez P. Victor: *Sierota z Genewy.* Zakończy widowisko wcale nowa Opera w 1 akcie, z francuzkiego autora P. Guillet, z muzyką P. Gaveaux: *Kwadrans milczenia.*

JPanna Piotrowska będzie miała zaszczyt w powyższey sztuce polecić się względom Prześwietney Publiczności.

UWIADOMIENIE. LOTTERYYNE.

Zrzeczenie się przedłużonego ciągnienia Lotteryi na dwie piękne Realności Państwa Dubiecka i Wsi Sliwnica.

Przez dobre przyięcie, iakie ta Lotteryia od swoiego zaczęcia u Prześwietney Publiczności znalazła, podpisany Dom hurtowny znalazł się w przyiemnem położeniu, iż może odstąpić od przedłużonego ciągnienia, i stosownie do naywyższego Jego Cesars: Krolew: Mci pozwolenia początkowo ogłoszony termin do ciągnienia, z odmianą tylko dwoch dawniey przedłużonych wygrań, na dzień 16 Lutego 1826 wyraźnie i nieodmiennie oznaczyć.

Lotteryia ta, iak z planu iey widzieć można, obeymuie 12,171 dobrze uposażonych trafferów w kwocie 410,024 ZR. w W. W. pomiędzy ktoremi znayduią się dwa na obie Realności, za których wykupno ofiarowana iest summa 200,000 ZR. w W. W. to iest: za pierwszą 150,000, a za drugą 50,000 ZR. w W. W. tudzież 1975 wyciągnąć się maiących trafferów od 20,000, 10,000, 5000, 3000, 1000, 1000, 500 aż do nayniższey ilości 22 ZR. w W. W. w kwocie 77,323 ZR. w W. W. daley 2142 przed i potrafferow do 1000 ZR. w W. W. aż do 12 ZR. w W. W. w kwocie 38,696 ZR. w W. W. nakoniec 8053 wygrywań w złocie od 100. 50. 25. 4 aż 1 Dukata, w kwocie 94,005 ZR. w W. W. które wogóle stanowią summę 410,024 ZR. w W. W. Tak znaczna liczba trafferow w stosunku małey ilości losow, z ktorych się ta Lotteryia składa, zwiększa tem bardziey podobieństwo wygraney, że niemal na każdy czyy los przypada wygrana i nawet ieden los 22 razy wygrać może.

Podpisany Dom hurtowny ofiaruie ieszcze nadal biorącem razem za gotową zapłatą 10 czarnych losow 1 ty gratysowy, który pewnie przynaymniey Dukata w złocie wygrać musi, poki niewielka iuż ich liczba rozebraną nie będzie.

Los kosztuie 10 ZR. w W. W.

W Wiedniu dnia 7 Listopada 1825.

A. C. Schram.

W Krakowie dostać można losów na tę Lotteryią w Handlu JP. Antoniego Hölzel.

DONIESIENIA.

W Imieniu Rządu
Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.
TRYBUNAŁ
Pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.
Wydał Wyrok następuiący:

Działo się w Krakowie w Domu Władz Sądowych na Audyencyi Publiczney Trybunału I. Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Dnia Szostego Grudnia Tysiąc Osmset Dwudziestego Piątego roku.

WYDZIAŁ PIERWSZY.

Obecni
Mąkolski Prezes
Krzyżanowski Sędzia
Głuchowski Assessor Z. Sędziego
Kuliczkowski Pisarz

TRYBUNAŁ

Pierwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Rezolwuiąc podanie przez P. Jozefa Jankowskiego Adwokata P. O. D. w Imieniu Piotra Steinkillera i Jakóba Moyżesza Hochgelehrtera pod dniem 5 Grudnia 1825 r. do Trybunału swego uczynione, w którym przy złożeniu protestow trzech przez P. Notaryusza Matakiewicza to iest: pierwszego dnia 25 Października 1825 r. względem niewypłacalności Summy 3300 Zlp. Jakobowi Moyzeszowi Hochgelehrter.

Drugiego i trzeciego w dniu 26 Października 1825 r. względem niewypłacalności Summy ZR. 126 w Cwancygierach i Summy 95 ZR. w Cwancygierach, przeciw Markusowi Reisfeld Kupcowi rożnym handlem trudniącemu się. Gdy małżonka tegoż Staroz: Chaia Reisfeldowa w niebytności małżonka swego Staroz: Markusa Reisfeld oświadczyła w odpowiedzi, iż dla nieobecności męża, tudzież i z wielu kredytorów na raz ieden wypłaty wexlów swych żądaią, niemniey iż skład towarów Staroz: Markusa Reisfeld zaięty został na satysfakcyią iednego z iego wierzycieli, wexle te niemogą bydź zapłacone, a tak Staroz: Markus Reisfeld będąc w stanie niewypłacalności w celu przepisu Artykułu I. Księgi III. Kodexu Handlowego, za upadłego ogłoszonym bydź winien, a zatem upadłość nad maiątkiem rzeczonego dłużnika ogłoszoną, oraz upadły przez Policyią aresztowanym bydź winien.

Zważywszy, iż żądaiący Pan Piotr Steinkeller i Jakob Moyżesz Hochgelehrter niewypłacalność Staroz: Markusa Reisfeld pokładanemi wyżey powołanemi protestami, przez P. Notaryusza Antoniego Matakiewicza w dniu 25 i 26 Października r. b. 1825 działanemi dostatecznie usprawiedliwiaią, albowiem okazuie się z tychże Aktow, iż w mieszkaniu dłużnika Staroz: Markusa Reisfeld nic nieznaleziono z czegoby satysfakcya osiągnioną bydź mogła, a tak iako nie będący w stanie, wypłacalności ze wszech miar okazuie się, przeto:

TRYBUNAŁ

Pierwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Staroz: Markusa Reisfeld na Kazimierzu Katolickim przy Krakowie pod L. 87 zamieszkałego, rożnym handlem trudniącego się, na teraz zas potaiemnie uszłego i w mieście Woiewodz: Radomiu w Krolestwie Polskim przebywaiącego, za upadłego w maiątku ogłasza.

Czas zaczęcia się tey upadłości z dniem Piątego Grudnia r. b. 1825 iako datą podaney prośby do Trybunału z strony P. Piotra Steinkellera i Jakóba Moyżesza Hochgelehrtera uznaie.

Przyłożenie pieczęci na maiątku upadłego rozporządza i o uskutecznienie tego Sąd Pokoiu miasta Krakowa Wydziału II. wzywa, Sędzią Kommissarzem W. Tadeusza Krzyżanowskiego Sędziego Trybunału swego, a Kuratorem upadłości tey P. Wincentego Szpera Adwokata mianuie.

Co się zaś tycze niezwłocznego aresztowania Staroz: Markusa Reisfeld.

Gdy ten w mieście Woiewódzkim Radomiu Królestwie Polskiem na teraz przebywa, przeto Trybunał tuteyszy ma honor wezwać Trybunał Cywilny I. Instancyi Woiewodztwa Sandomierskiego, ażeby celem zabezpieczenia względem osoby Staroz: Markusa Reisfeld na teraz w Radomiu przebywaiącego, iako upadłego poczynić w tym przedmiocie stosowne kroki rozkazał, z resztą ustanowienie wpisu zawiesza, mocą nienieyszego Wyroku pod tymczasową exekucyią zapadłego, ktore-

go wywieszenie w Izbie Audyencyonalney Trybunału swego, oraz podanie do G zet Kra iowych postanawia.

(podpisano) *Mąkolski*, *Kuliczkowski* P sarz.

Zalecamy i rozkazuiemy wszystkim Komornikom (od ktorychby się tego domagano) aby Wyrok niniejszy wyexekwowali.

Prokuratorom, aby tego dopilnowali.

Kommendantom i Urzędnikom siły zbroyney, aby w razie potrzeby (gdy o to prawnie wezwanemi będą) woyskowey pomoc d dal .

(podpis no) *Mąkolski*. *Kuliczkowski* Pisarz.

Zgodność niniejszego głownego wyciągu z Wyrokiem Oryginalnym świadczę.

Kuliczkowski, P sarz Tryb.

W dniu 23 Grudnia r. b. 1825 o godzinie 10 z r n w Wsi Krzeszowicach w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa w Młynie pod L. 97 odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacya na wydzierżawienie trzecnletnie dochodów z Młyna wyżey nadmienionego z przyległemi do tegoż gruntami, a to poczynaiąc od dnia 1go Stycznia r. p. 1826 do dnia ostatniego Grudnia 1828 roku. Warunki do tey dzierżawy wykazuiące stan dochodów, cenę szacunkową oraz podatki rządowe i powinności należące się Skarbowi Hrabstwa Tenczynskiego przed rozpoczęciem się licytacyi zapublikowanemi zostaną. Chęć licytowania maiący ech ą bydź opatrzeni w Vadium Zlp. 100. — W Krakowie dnia 15 Grudnia 1825 r.

H. Salomoński, Kom: Sąd.

W dniu 30 Grudnia r. b 1825 o godzinie 3 popołudniu w Krakowie na Kleparzu w Domu pod L. 72, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacya na wydzierżawienie tegoż Domu z przyległym ogródkeem na lat trzy, poczynaiąc od dnia 1go Stycznia r. 1826 do ostatniego Grudnia 1828 roku. Chęć licytowania maiący, raczą bydź opatrzeni w Vadium Zlp. 100 Warunki zas powołney dzierzawy przed rozpoczęciem się licytacyi zapublikowanemi zostaną. — W Krakowie d 15 Grudnia 1825 r.

H. Salomoński, Kom: Sąd.

Podpisany Komornik przy Sądach Rzeczypospolitey Krakowskiey, podaie niniejszem do publiczney wiadomości, że w Mieście Krakowie, na Rynku Głownym to iest: w Gmachu handlowym Sukiennice, dnia 24 Stycznia 1826 roku, (zaczynaiąc o godzinie 10 ranney, a o 3 po południu) i następnych dni, kontynuowaną będzie Licytacya publiczna w drodze Exekucyi Sądowey, znacznego Zbioru, przeszło z 2000 sztuk, złożonego, roznych rzadkich Numizmatow i Medalow srebrnych, iako to: Greckich, Rzymskich, tudzież Polskich, Niemieckich, Francuzkich i wielu innych Europeyskich Kraiów — Z Polskich Numizmatow znacznieysze są następuiące; . na Szlub Michała Korybuta z Teonorą. 2. Gdanski, Jana Kazimierza. 3. Władysława IV. 4. Kilka Gdańskich Augusta II. 5. Augusta III. 6. Kilka, Stanisława Augusta. Zaś dla znakomitych Mężów, Poczobutowi, Wyrwiczowi, Gilibertowi, Pfleydererowi, na otwarcie Mennicy, na fundacyą Kościoła Ewangelickiego, na zaprowadzenie Biblioteki Załuskich, i wiele tym podobnych, które to powyższe Numizmata i Medale, stosownie do Przepisów K. P. S od dnia 10 Stycznia 1826 roku, od godziny 9 ranney a o 3 po południu, aż do dnia Licytacyi, widzieć można, w Kancellaryi podpisanego w Krakowie, przy Ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27. Maiący chęć licytowania, zaopatrzeni w gotowe pieniądze Courant, na oznaczony czas i mieysce przybędą.

W Krakowie dnia 3 Grudnia 1825 roku.

Jarzyński, Kom: Sąd.

Niżey wyrażony Urząd Jeneralnego Dozoru uwiadomia prześwietną Publiczność, iż znaczna liczba baranów rodzaju Merynosow w dobrach Xięcia Lichnowskiego, w liczbie nad pięćset sztuk wynoszące, znayduie się na wybor do sprzedanie. Cena ich iest rozmaita, zacząwszy od dwudziestu pięciu dukatow.

W Tropawie w Szląsku dnia 18 Listopada 1825.

Jeneralne Dozorstwo dóbr Xięcia Lichnowskiego.